

Vedecko-publikačná, edičná a projektová činnosť odboru Muzeológia a kultúrne dedičstvo v Bratislave

Lenka Vargová

Mgr. Lenka Vargová
Comenius University in Bratislava
Faculty of Arts
Department of Ethnology and Museology
Gondova 2
814 99 Bratislava
Slovakia
e-mail: vargova153@uniba.sk

Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2017, 5:2:183-189

Research and publishing activities of the museology and cultural heritage section at the Comenius University in Bratislava

The article summarises scientific and publication and editorial activities of museology department in Bratislava during the last two years. It concentrates on their classification and basic evaluation with regards to museum theory, practice and Slovak historiography.

Key words: museology studies, museology and cultural heritage, scientific and publishing activities, Comenius University in Bratislava

Edičné zámery a koncepcie pedagogických pracovísk zväčša sledujú zámer prispôsobiť sa potrebám jednotlivých študijných odborov, prípadne smerovať publikačnú činnosť v spojení s riešenými projektmi a grantovými úlohami. Nie je tomu inak ani na odbore Muzeológia a kultúrne dedičstvo Katedry etnológie a muzeológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vedecko-publikačná činnosť a riešené grantové úlohy, do ktorých sú aktívne zapájaní aj študenti muzeológie, majú dvojaký zmysel. Tým je snaha o rozvoj viacerých oblastí múzejníctva a (predovšetkým) teoretickej muzeológie, ale zároveň aj snaha motivovať študentov k ich budúcej vedeckej činnosti.

O smerovaní a zámeroch štúdia muzeológie z viacerých uhlov pohľadu podrobne referoval vo svojich príspevkoch Pavol Tišliar.¹ Podstatné je pritom predovšetkým získanie akreditácie a budúca realizácia kombinovaného štúdia, ktoré popri muzeológii obsahuje aj ďalšiu aplikovanú disciplínu. Takto bude v akademickom roku 2018/2019 otvorené bakalárske štúdium v kombináciách muzeológie s etnológiou, históriou a informačnou vedou. Tým sa uvoľní súčasný tlak na realizáciu štúdia jednodborovej muzeológie, ktorá musí obsahovať aj úvody do viacerých aplikovaných disciplín, ako napríklad kurzy z histórie, archeológie, dejín umenia, knihovedy, archívniectva, etnológie, sociológie a pod. V perspektíve sa preto očakáva aj realizácia kombinovaného štúdia s dejinami umenia, klasickými jazykmi a realizácia 2. stupňa spomenutých kombinácií. O zmysle kombinovaného štúdia muzeológie je zbytočné polemizovať a potenciál týchto špecializácií preukáže až následná múzejná prax.

¹ TIŠLIAR, Pavol. Muzeológia na Slovensku. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 4, 2016, č. 1, s. 127-135, z hľadiska dejín, formovania štúdia a významu v príspevku TIŠLIAR, Pavol. Museology as a university subject of Slovakia: history, program and course design. In: *European Journal of Contemporary Education*, roč. 6, 2017, č. 1, s. 159-166.

Prvoradou úlohou každého vysokoškolského štúdia je príprava absolventov pre prax, teda hlavne smerovanie štúdia k osvojeniu si metodologického aparátu a teoretických základov, ktoré následne možno využiť a zhodnotiť v praxi. Štúdium muzeológie v Bratislave prešlo v posledných rokoch viacerými zmenami, a to nielen z hľadiska nastavenia a rozloženia učebnej látky štúdia, ale rovnako aj snahou o rovnováhu medzi teóriou a praxou, obmedzovaním (resp. spájaním) teoretických predmetov a dopĺňaním praktických seminárov. Výsledkom je dnes prakticky zhoda v pomere medzi teóriou a praxou.² Táto skutočnosť sa priamo odráža nielen na pripravenosti nových absolventov, ale najmä na ich početnej publikačnej činnosti a aktívnom zapájaní sa do katedrových projektov. Priestor pre publikovanie príspevkov končiacich študentov ponúka najmä recenzovaný časopis *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*,³ prípadne *Pamiatky a múzédá*.⁴ Zaradiť sem však možno aj záverečné práce, ktoré sú prístupné verejnosti v Akademickej knižnici UK.

V akademickom roku 2016/2017 bolo spracovaných viacero magisterských tém, ktoré sa dotýkali dejín múzejníctva, osobností, manažmentu a marketingu pamäťových inštitúcií, komunikácie s verejnosťou a pod. Návrh múzea petržalského opevnenia skoncipovala Dana Lacová.⁵ Práca o. i. obsahuje štyri libretá využiteľné k príprave expozície a návrh náučného chodníka, spájajúceho štyri pevnostné objekty v Petržalke, plánované ako súčasť múzea. Konceptii múzea v prírode sa venovala aj Hana Maťugová.⁶ Autorka v práci navrhla spôsob prezentácie a využitia súčasného, zatiaľ stále ešte neregistrovaného „múzea“ v Kráľovej pri Senci. Podobne bol vypracovaný aj návrh na osobitné múzeum slovenskej populárnej hudby, z pera Pavlíny Laukovej, zameraný na prípravu expozície populárnej hudby 70. rokov 20. storočia.⁷ Dalibor Uhlár svojim bádáním doplnil a spresnil mnohé informácie o múzejníkovi, zberateľovi a autorovi početných publikácií Jozefovi Ernyeyovi. Ten pochádzal zo Slovenska, no na prelome 19. a 20. storočia pôsobil najmä v Budapešti.⁸ Autor kriticky zhodnotil Ernyeyovo dielo vrátane mnohých nepublikovaných prác a poukázal aj na ich význam pre múzejníctvo. V podobnom duchu Mariana Bešinová zhodnotila publikačnú a edičnú činnosť vybraných múzeí na Slovensku, pôsobiacich v druhej polovici 19. a prvej polovici 20. storočia.⁹ Zásadami manipulácie s múzejnými zbierkami sa zaoberala Marianna Tomašková.¹⁰ Vo svojej práci bližšie konkretizovala spôsoby, možnosti a prax pri „výpožičkách“ (mobilite) zbierok pre výstavné

² Počas štúdia muzeológie a kultúrneho dedičstva študenti absolvujú až 90 dní praxe (po 6 hodinách) v pamäťových inštitúciách. Je to najväčší počet hodín praxe spomedzi všetkých študijných odborov realizovaných Filozofickou fakultou UK v Bratislave.

³ Napríklad štúdie z oblasti komunikácie a práce s návštevníkmi: GYÖRGYFIOVÁ, Michaela. Sprostredkovanie výtvarného umenia návštevníkom galérií a múzeí umenia za pomoci využitia animácie a arteterapie. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 4, 2016, č. 2, s. 35-46; JAMRICHOVÁ, Lívia. Múzédá bez bariér : prístupňovanie výstav a expozícií pre návštevníkov so špeciálnymi potrebami. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 4, 2016, č. 2, s. 47-66.

⁴ MAŤUGOVÁ, Hana. Modranský sirotinec. In: *Pamiatky a múzédá*, roč. 64, 2015, č. 3, s. 63-67; LACOVÁ, Dana – FARKAŠ, Tomáš. Múzeum petržalského opevnenia. In: *Pamiatky a múzédá*, roč. 64, 2015, č. 3, s. 40-42.

⁵ LACOVÁ, Dana. *Návrh koncepcie múzea v prírode : Múzeum petržalského opevnenia*. Bratislava : FiF UK, 2017, 81 s.

⁶ MAŤUGOVÁ, Hana. „Múzeum veľárstva v Kráľovej pri Senci“ – Návrh projektu koncepcnej prezentácie prírodného areálu s objektami kultúrnej hodnoty. Bratislava : FiF UK, 2017, 64 s.

⁷ LAUKOVÁ, Pavlína. *Ideový návrh na Múzeum slovenskej populárnej hudby*. Bratislava : FiF UK, 2017, 106s.

⁸ UHLÁR, Dalibor. *K dielu Jozefa Ernyeya*. Bratislava : FiF UK, 2017, 70 s. Skrátaná verzia práce je publikovaná na s. xxx.

⁹ BEŠINOVÁ, Mariana. *Publikácie z oblasti slovenského múzejníctva do roku 1950 – hodnotenie publikačnej činnosti, prínosu pre kvalitatívny vývoj slovenského múzejníctva*. Bratislava : FiF UK, 2017, 76 s.

¹⁰ TOMAŠKOVÁ, Marianna. *Mobilita múzejných zbierok : Postupy a zásady pri manipulácii so zbierkovými predmetmi mimo ich uloženia v depozitároch*. Bratislava : FiF UK, 2017, 71 s. Skrátaná verzia práce je publikovaná na s. xxx.

účely v slovenských múzeách. Nela Szabóová podrobne sumarizovala naše poznatky o Spolku Izabella, vrátane výstav s typológiou textílií, ktorých tvorbou sa tento spolok preslávil.¹¹

Bakalárske práce boli orientované nielen na oblasť múzejníctva, ale aj smerom k pamiatkovému fondu SR. Tomáš Fedas sa zaoberal dejinami, ale tiež súčasným stavom bratislavských cintorínov.¹² Vybrané bratislavské pamiatky industriálneho a technického charakteru spracovala Terézia Dányiová.¹³ Laura Kasmanová sa zaoberala uchovaním, ochranou, prezentáciou a celkovým vyžitím fotografie v múzejnom prostredí.¹⁴ Jaroslav Ichnačák sa venoval rozvoju, formám a spôsobom spolupráce kultúrnych inštitúcií na príklade kežmarského múzea. Poukázal pritom najmä na význam kvality manažmentu múzea a dopad tejto činnosti na cestovný ruch a návštevnosť v múzeu.¹⁵ Stela Dašková spracovala problematiku z oblasti marketingu. Zamerala sa na Tekovské múzeum v Leviciach a jeho stratégie v tejto oblasti.¹⁶ Bežnému úzu sa vymykala práca Lenky Brngalovej, ktorá sa zaoberala teoretickou témou muzealizácie a jej chápaniu.¹⁷

Skvalitňovanie prípravy absolventov je závislé aj od dostupnosti kvalitnej študijnej literatúry. Po učebnici *Múzeum a historické vedy* z roku 2013, zameranej na úvod do všeobecnej muzeológie a historické disciplíny,¹⁸ a práci *Múzeum a prezentace* od Jana Doláka z roku 2015,¹⁹ publikoval v roku 2016 ďalší študijný materiál Ľuboš Kačírek, a to skriptá *Kultúrne dedičstvo Slovenska*.²⁰ Svojím zameraním sa publikácia dotýka základov širokej problematiky kultúrneho dedičstva, poskytuje prehľad jeho členenia, zaoberá sa formami jeho ochrany, legislatívou, prezentáciou, ale tiež jeho využívaním na Slovensku. Z čiastkových problémov, ktoré sa priamo dotýkajú muzeológie a múzejníctva, boli na pracovisku publikované príspevky z dejín múzejníctva,²¹

¹¹ SZABÓOVÁ, Nela. *Spolok Izabella : Výtvarná produkcia spolku v rokoch 1895 – 1918*. Bratislava : FiF UK, 2017, 133 s.

¹² FEDAS, Tomáš. *Historické cintoríny v Bratislave*. Bratislava : FiF UK, 2017, 49 s.

¹³ DÁNYIOVÁ, Terézia. *Industriálne stavby*. Bratislava : FiF UK, 2017, 60 s.

¹⁴ KASMANOVÁ, Laura. *Fotografia v múzejnej praxi*. Bratislava : FiF UK, 2017, 46 s.

¹⁵ ICHNAČÁK, Jaroslav. *Význam spolupráce v múzejnom prostredí na príklade Múzea v Kežmarku*. Bratislava : FiF UK, 2017, 62 s.

¹⁶ DAŠKOVÁ, Stela. *Marketingová štúdia Tekovského múzea v Leviciach*. Bratislava : FiF UK, 2017, 57 s.

¹⁷ BRNGALOVÁ, Lenka. *Muzealizácia – pojem, výklad, chápanie*. Bratislava : FiF UK, 2017, 64 s.

¹⁸ KAČÍREK, Ľuboš – RAGAČ, Radoslav – TIŠLIAR, Pavol. *Múzeum a historické vedy*. Krakov : Spolok Slovákov v Poľsku, 2013, 285 s.

¹⁹ DOLÁK, Jan. *Múzeum a prezentace*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2015, 116 s.

²⁰ KAČÍREK, Ľuboš. *Kultúrne dedičstvo Slovenska*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 115 s.

²¹ DOLÁK, Jan. UNESCO chair of museology and world heritage 1992 – 2002. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 4, 2016, č. 1, s. 63-70; TIŠLIAR, Pavol. Inštitucionalizácia pamäťových a fondových zariadení v 50. a 60. rokoch 20. storočia v okrese Rožňava : príspevok k regionálnej kultúrnej politike a kultúrnej stratégii 2. pol. 20. storočia na Slovensku. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 4, 2016, č. 2, s. 75-85; KAČÍREK, Ľuboš. Edičná činnosť múzeí v druhej polovici 19. a prvej polovici 20. storočia. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 5, 2017, č. 1, s. 43-56; DOLÁK, Jan. UNESCO summer school of museology, Brno 1986 – 1999. In: *Journal of Department of museology*, roč. 11&12, s. 77-86; BÁNYÁSZOVÁ-TAKÁCSOVÁ, Katarína – TIŠLIAR, Pavol. Vznik a formovanie Štátneho kultúrneho majetku Betliar. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 5, 2017, s. 69-81.

materiálnej kultúry,²² spoločenských vzťahov ku kultúrnemu dedičstvu²³ a príspevky k vybraným problémom z teoretickej muzeológie.²⁴

Rovnako možno zmieniť práce dotýkajúce sa vybraných problémov slovenských dejín, ktoré súvisia s riešením viacerých grantových úloh. I. Kačírek publikoval v roku 2016 monografiu o živote Slovákov žijúcich v Budapešti v 2. polovici 19. storočia²⁵ a viacero príspevkov z oblasti života a pôsobenia zahraničných Slovákov.²⁶ P. Tišliar publikoval v spoluautorstve dve monografie z populačných dejín Slovenska²⁷ a viacero príspevkov, dotýkajúcich sa vývoja obyvateľstva.²⁸ Spomínané príspevky oboch autorov súvisia predovšetkým s riešením grantovej úlohy APVV *Historický atlas obyvateľstva Slovenska (18. – 1. pol. 20. storočia)*,²⁹ ktorú naše pracovisko rieši už štvrtý rok. V rámci projektu bol publikovaný aj rozsiahly lexikón sídel Slovenska (3305 s.), na ktorom sa zo sekcie muzeológia a kultúrne dedičstvo podieľali I. Kačírek, P. Tišliar a L. Vargová.³⁰ V edičnej oblasti boli v roku 2016 publikované dva zväzky *Populačných dejín Slovenska*, č. 8 a 9.³¹ Do počiatočného štádia projektu sa zapojili aj viaceré naše študentky.

Okrem spomenutého grantového projektu APVV spolupracujeme aj na projektovej úlohe KEGA *Interdisciplinárny prístup k ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva*³² (riešitelia: Juraj Janto,

²² VARGOVÁ, Lenka. Zariadenie domácností v prvej polovici 20. storočia s prihliadnutím na inzerciu vo vybranej domovej tlači : príspevok k dejinám každodennosti na Slovensku. In: Tišliar, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 9*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, s. 7-19; TIŠLIAR, Pavol. The National Firefighters' Union in Slovakia between 1900 and 1950. In: *Ethnológia Slovaca Slavica* 38 Bratislava : Univerzita Komenského, 2017, s. 9-20.

²³ KAČÍREK, Ľuboš. Formovanie vzťahu k lokálnej histórii a kultúrnemu dedičstvu na príklade obyvateľov Mestskej časti Bratislava-Petržalka. In: *Kultúrne dedičstvo a identita*. Banská Bystrica : Belianum, 2016, s. 122-132.

²⁴ DOLÁK, Jan. Kritika kritické muzeologie. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 4, 2016, č. 2, s. 21-33; DOLÁK, Jan. Otvieranie sa verejnosti alebo „nová ortodoxie“? In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, roč. 5, 2017, č. 1, s. 137-145.

²⁵ KAČÍREK, Ľuboš. *Národný život Slovákov v Pešťbudíne v rokoch 1850 – 1875*. Békéscsaba : Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, 2016, 401 s.

²⁶ KAČÍREK, Ľuboš. Vydavateľské aktivity Novej školy slovenskej (1868 – 1875). In: *19. storočie v zrkadle písomných prameňov (z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska)*. Prešov : Štátna vedecká knižnica, 2016, s. 149-159; KAČÍREK, Ľuboš. Prouhorské slovenské časopisy v 60. a 70. rokoch 19. storočia. In: *Studia Bibliographica Posoniensia* 2016 Bratislava : Univerzitná knižnica, 2016, s. 83-95; KAČÍREK, Ľuboš. Etnické zmeny obyvateľstva v novoveku na príklade Mestskej časti Bratislava-Petržalka. In: Tišliar, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 9*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, s. 163-175.

²⁷ ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. *Demografický obraz Slovenska v rokoch 1938 – 1945*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 200 s.; ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. *Transformácia plodnosti žien Slovenska v 20. a na začiatku 21. storočia*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 376 s.

²⁸ Napríklad TIŠLIAR, Pavol – GOLIAN, Ján. Historical demography in Slovakia in the last fifty years. In: *A global history of historical demography : half a century of interdisciplinarity*. Bern : Peter Lang, 2016, s. 595-602; TIŠLIAR, Pavol. K vybraným prameňom štatistickej povahy v 18. a 19. storočí. In: Tišliar, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 8*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, s. 7-20; ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. Obraz rómskej populácie v Uhorsku na konci 19. storočia. In: *Historický časopis*, roč. 64, 2016, č. 2, s. 267-297; ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. Rómovia na Slovensku podľa súpisu z roku 1893. In: *Historická demografie*, roč. 40, 2016, č. 1, s. 93-112; ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol – ŠMIGEL, Michal. Demografické rozvíjanie rusínov v Slováku v mezvojenný period (20-30-je gg. 20 v.) [Demographic development of rutenians (rusyns) in Slovakia in the interwar years (1920 – 1930)]. In: *Rusín*, roč. 47, 2017, č. 1, s. 213-230.

²⁹ Zmluva APVV-0199-12.

³⁰ ČEPLŔ, Vargomír – KAČÍREK, Ľuboš – POCISKOVÁ, Mária – ŠPROCHOVÁ, Terézia – ŠPROCHA, Branislav – VARGOVÁ, Lenka – TIŠLIAR, Pavol. *Vybrané populačné štruktúry obcí na Slovensku (18. – 1. pol. 20. storočia)*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 3305 s.

³¹ TIŠLIAR, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 8*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 149 s.; TIŠLIAR, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 9*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 2016, 176 s.

³² MŠ SR KEGA č. 016STU-4/2017.

Luboš Kačírek, Pavol Tišliar, Lenka Vargová), kde je hlavným riešiteľom prof. Bohumil Kováč z Fakulty architektúry STU v Bratislave.

Nemožno nespomenúť dve výstavy, na realizácii ktorých sa naše pracovisko so študentmi priamo podieľalo. V cykle výstav „*Taká bola Petržalka*“ bola 16. februára 2017 otvorená výstava *Petržalka v rokoch 1973 – 1989 II. Život na sídlisku* (v poradí 5. inštalácia) a pri príležitosti 95. výročia založenia Filozofickej fakulty UK sa odbor spolupodieľal na príprave a realizácii výstavy pod názvom *95 rokov Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave*, ktorá bola verejnosti prístupná 26. októbra 2016. Hlavnou autorkou bola Mária Grófová z Archívu Univerzity Komenského v Bratislave.

Okrem toho naše pracovisko každé dva roky organizuje konferenciu s medzinárodnou účasťou *Fenomén kultúrneho dedičstva v spoločnosti*, ktorej 4. ročník sa bude konať v apríli 2018. V roku 2016 bola konferencia rozdelená do troch sekcií: *Múzea a galérie*, *Archívne a knižničné dedičstvo* a *Kultúrne dedičstvo*. Samotnej konferencii ešte predchádzala medzinárodná prezentácia prác študentov v rámci ŠVOK. Jednotlivé príspevky sú postupne publikované v recenzovanom časopise *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*.

Vedecko-publikačná a projektová činnosť sekcie Muzeológia a kultúrne dedičstvo Katedry etnológie a muzeológie FiF UK patrí medzi ťažiskové ciele odboru, na ktoré sa dáva veľký dôraz, a to nielen vo vzťahu k múzejnej praxi, ale najmä vo vzťahu k študentom. Študenti sú zapájaní do projektových úloh, ale aj publikačnej činnosti. Každoročne odbor pripravuje samostatnú muzeologickú sekciu Študentskej odbornej vedeckej konferencie (ŠVOK). V druhom a štvrtom ročníku študenti obhajujú ročníkové práce, v ktorých spracovávajú konkrétne témy vyplývajúce z praxe v múzeách či iných pamäťových inštitúciách a ich vlastného bádania, ku ktorému sú vedení. Výsledkom spoločného úsilia je napokon napredovanie a rozvoj študijného odboru Muzeológia a kultúrne dedičstvo s dobrým ohlasom najmä v zahraničí.

Zoznam prameňov a literatúry (References)

- BÁNYÁSZOVÁ-TAKÁCSOVÁ, Katarína – TIŠLIAR, Pavol. (2017). Vznik a formovanie Štátneho kultúrneho majetku Betliar. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 5, No. 1, pp. 69-81.
- BEŠINOVÁ, Mariana. (2017). *Publikácie z oblasti slovenského múzejníctva do roku 1950 – hodnotenie publikačnej činnosti, prínosu pre kvalitatívny vývoj slovenského múzejníctva*. Bratislava : FiF UK, 76 p.
- BRNGALOVÁ, Lenka. (2017). *Muzealizácia – pojem, výklad, chápanie*. Bratislava : FiF UK, 64 p.
- ČÉPLÖ, Slavomír – KAČÍREK, Luboš – POCISKOVÁ, Míriam – ŠPROCHOVÁ, Terézia – ŠPROCHA, Branislav – VARGOVÁ, Lenka – TIŠLIAR, Pavol. (2016). *Vybrané populačné štruktúry obcí na Slovensku (18. – 1. pol. 20. storočia)*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 3305 p.
- DÁNYIOVÁ, Terézia. (2017). *Industriálne stavby*. Bratislava : FiF UK, 60 s.
- DAŠKOVÁ, Stela. (2017). *Marketingová štúdia Tekovského múzea v Leviciach*. Bratislava : FiF UK, 57 p.
- DOLÁK, Jan. (2016). Kritika kritické muzeologie. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 4, No. 2, s. 21-33.
- DOLÁK, Jan. (2015). *Muzeum a prezentace*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 116 p.

- DOLÁK, Jan. (2017). Otvíráni sa veřejnosti nebo „nová ortodoxie“? In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 5, No. 1, pp. 137-145.
- DOLÁK, Jan. (2016). UNESCO chair of museology and world heritage 1992 – 2002. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 4, No. 1, pp. 63-70.
- DOLÁK, Jan. (2017). UNESCO summer school of museology, Brno 1986 – 1999. In: *Journal of Department of museology*, vol. 11&12, pp. 77-86.
- FEDAS, Tomáš. (2017). *Historické cintoríny v Bratislave*. Bratislava : FiF UK, 49 s.
- GYÖRGYFIOVÁ Michaela. (2016). Sprostredkovanie výtvarného umenia návštevníkom galérií a múzeí umenia za pomoci využitia animácie a arteterapie. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 4, No. 2, pp. 35-46.
- ICHNAČÁK, Jaroslav. (2017). *Význam spolupráce v múzejnom prostredí na príklade Múzea v Kežmarku*. Bratislava : FiF UK, 62 p.
- JAMRICHOVÁ, Lívia. (2016). Múzea bez bariér : sprístupňovanie výstav a expozícií pre návštevníkov so špeciálnymi potrebami. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 4, No. 2, pp. 47-66.
- KAČÍREK, Ľuboš – RAGAČ, Radoslav – TIŠLIAR, Pavol. (2013). *Múzeum a historické vedy*. Krakov : Spolok Slovákov v Poľsku, 285 p.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2017). Edičná činnosť múzeí v druhej polovici 19. a prvej polovici 20. storočia. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 5, No. 1, pp. 43-56.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2016). Etnické zmeny obyvateľstva v novoveku na príklade Mestskej časti Bratislava-Petržalka. In: Tišliar, Pavol (ed.). *Populačné štúdie Slovenska 9*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, pp. 163-175.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2016). Formovanie vzťahu k lokálnej histórii a kultúrnemu dedičstvu na príklade obyvateľov Mestskej časti Bratislava-Petržalka. In: *Kultúrne dedičstvo a identita*. Banská Bystrica : Belianum, pp. 122-132.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2016). *Kultúrne dedičstvo Slovenska*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 115 p.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2016). *Národný život Slovákov v Pešťbudíne v rokoch 1850 – 1875*. Békéscsaba : Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, 401 p.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2016). Prouhorské slovenské časopisy v 60. a 70. rokoch 19. storočia. In: *Studia Bibliographica Posoniensia*, 2016 Bratislava : Univerzitná knižnica, pp. 83-95.
- KAČÍREK, Ľuboš. (2016). Vydavateľské aktivity Novej školy slovenskej (1868 – 1875). In: *19. storočie v zrkadle písomných prameňov (z dejín knižnej a duchovnej kultúry Slovenska)*. Prešov : Štátna vedecká knižnica, pp. 149-159.
- KASMANOVÁ, Laura. (2017). *Fotografia v múzejnej praxi*. Bratislava : FiF UK, 46 p.
- LACOVÁ, Dana – FARKAŠ, Tomáš. (2015). Múzeum petržalského opevnenia. In: *Pamiatky a múzea*, vol. 64, No. 3, pp. 40-42.
- LACOVÁ, Dana. (2017). *Návrh koncepcie múzea v prírode : Múzeum petržalského opevnenia*. Bratislava : FiF UK, 81 p.
- LAUKOVÁ, Pavlína. (2017). *Ideový návrh na Múzeum slovenskej populárnej hudby*. Bratislava : FiF UK, 106 p.
- MAŤUGOVÁ, Hana. (2017). „Múzeum včelárstva v Kráľovej pri Senci“ – Návrh projektu koncepcijnej prezentácie prírodného areálu s objektami kultúrnej hodnoty. Bratislava : FiF UK, 64 p.
- MAŤUGOVÁ, Hana. (2015). Modranský sirotinec. In: *Pamiatky a múzea*, vol. 64, No. 3, pp. 63-67.

- SZABÓOVÁ, Nela. (2017). *Spolok Izabella : Výtvarná produkcia spolku v rokoch 1895 – 1918*. Bratislava : FiF UK, 133 p.
- ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol – ŠMIGEL, Michal. (2017). Demografické rozvitie rusínov v Slovensku v mezvojenný period (20-30-je gg. 20 v.) [Demographic development of ruthenians (rusyns) in Slovakia in the interwar years (1920 – 1930)]. In: *Rusin*, vol. 47, No. 1, pp. 213-230.
- ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. (2016). *Demografický obraz Slovenska v rokoch 1938 – 1945*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 200 p.
- ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. (2016). Obraz rómskej populácie v Uhorsku na konci 19. storočia. In: *Historický časopis*, vol. 64, No. 2, pp. 267-297.
- ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. (2016). Rómovia na Slovensku podľa súpisu z roku 1893. In: *Historická demografie*, vol. 40, No. 1, pp. 93-112.
- ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol. (2016). *Transformácia plodnosti žien Slovenska v 20. a na začiatku 21. storočia*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 376 p.
- TIŠLIAR, Pavol – GOLIAN, Ján. (2016). Historical demography in Slovakia in the last fifty years. In: *A global history of historical demography : half a century of interdisciplinarity*. Bern : Peter Lang, pp. 595-602.
- TIŠLIAR, Pavol (ed.). (2016). *Populačné štúdie Slovenska 8*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 149 p.
- TIŠLIAR, Pavol (ed.). (2016). *Populačné štúdie Slovenska 9*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, 176 p.
- TIŠLIAR, Pavol. (2016). Inštitucionalizácia pamäťových a fondových zariadení v 50. a 60. rokoch 20. storočia v okrese Rožňava : príspevok k regionálnej kultúrnej politike a kultúrnej stratégii 2. pol. 20. storočia na Slovensku. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 4, No. 2, pp. 75-85.
- TIŠLIAR, Pavol. (2016). K vybraným prameňom štatistickej povahy v 18. a 19. storočí. In: Tišliar, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 8*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, pp. 7-20.
- TIŠLIAR, Pavol. (2017). Museology as a university subject of Slovakia: history, program and course design. In: *European Journal of Contemporary Education*, vol. 6, No. 1, pp. 159-166.
- TIŠLIAR, Pavol. (2016). Muzeológia na Slovensku. In: *Muzeológia a kultúrne dedičstvo*, vol. 4, No. 1, pp. 127-135.
- TIŠLIAR, Pavol. (2017). The National Firefighters' Union in Slovakia between 1900 and 1950. In: *Ethnologia Slovaca Slavica* 38 Bratislava : Univerzita Komenského, pp. 9-20.
- TOMAŠKOVÁ, Marianna. (2017). *Mobilita múzejných zbierok : Postupy a zásady pri manipulácii so zbierkovými predmetmi mimo ich uloženia v depoziárioch*. Bratislava : FiF UK, 71 p.
- UHLÁR, Dalibor. (2017). *K dielu Jozefa Ernyeya*. Bratislava : FiF UK, 70 p.
- VARGOVÁ, Lenka. (2016). Zariadenie domácností v prvej polovici 20. storočia s prihliadnutím na inzerciu vo vybranej domovej tlači : príspevok k dejinám každodennosti na Slovensku. In: Tišliar, Pavol (ed.) *Populačné štúdie Slovenska 9*. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, pp. 7-19.